

که اقتصاد ژاپن سال‌ها پیش از بروز بحران، با شرایطی بحرانی مواجه شده بود؛ شرایطی که شاید اکنون تنها با اتخاذ شیوه‌های ضرب‌الاجلی بتوان آن را نجات داد، نه روش‌های موقت و پانسامانی! ■

رکود در یک اقتصاد قدرتمند

ژاپن در دام ین

برون گرایی تاریخی ژاپن، فکر ین را از سر سیاست گذاران این کشور بیرون نمی‌کند.

وجود دارد که سوداگران ارزی از این که بانک ژاپن به فروش ین اقدام می‌کند هراسی ندارند و آن این است که وضعیت سیاسی ژاپن بیش از هر زمان دیگر بسامان نیست. بخش عمده این مشکل به این امر بازمی‌گردد که این کشور مدتی است نمی‌تواند رهبری ثابت داشته باشد. ژاپن در مدت سه سال ۵ نخست وزیر عوض کرده و این عدم ثبات در اداره کشور، به رکود تورمی منجر می‌شود. در نهایت باید به این نکته اذعان داشت

سقوط رشد اقتصادی، افزایش رکود تورمی و افزایش ارزش غیرقابل کنترل ین در اواخر ماه اوت، همه سیاست گذاران ژاپنی را به تکاپو انداخته است. سرمایه گذاران برای دخالت هر چه بیشتر در این موضوع تحت فشار قرار گرفته‌اند. رسانه‌ها بسیج شده‌اند تا در مورد بسته محرک اقتصادی دولت برای مبارزه با اثرات ارزش بالای ین بر نوسان صادرات خبررسانی کنند. اما همه این اقدامات بی‌نتیجه بوده و منجر به افزایش بیشتر ارزش ین شده است؛ به گونه‌ای که دلار از ۸۵/۲ ین در ۲۳ اوت به ۸۴/۴ در اول سپتامبر رسیده است.

طبیعتاً سقوط دلار و یورو همواره موجب افزایش ارزش ین شده است. اما ژاپن در گذشته اکثراً از پس کنترل ارز خود برمی‌آمد. سیر صعودی بی‌سابقه ارزش ین در ۱۵ سال گذشته در واقع نشان دهنده مخمصه‌ای است که گریبانگیر اقتصاد ژاپن در سال ۲۰۱۰ شده است. در این رابطه سه نکته قابل توجه است:

۱) هزینه مخالفت ژاپن با تغییرات در حال بالا رفتن است. پس از موفقیت‌های اقتصادی دهه ۸۰ دولت می‌بایست مطالبات معوق بانک‌ها را از بین می‌برد، صنایع را از نظارت دولت خارج می‌کرد، سیاست‌های مالیاتی را به نفع تجارت تغییر می‌داد، بهره وری را بالا می‌برد و کارآفرینی را تقویت می‌کرد. اگر ژاپن همه این اقدامات را صورت می‌داد، امروز از اقتصادی متعادل بهره می‌برد که افزایش ارزش ین در آن اهمیت چندانی نداشت. در عوض، ژاپن در این مدت هزینه‌های دولت را به شدت بالا برده، نرخ بهره را پایین آورده و برای کاهش ارزش ین تلاش کرده است.

تمرکز ژاپن بر افزایش صادرات به منظور رسیدن به مازاد تجاری موجب شده نرخ ارز از سال ۲۰۰۰ به بعد به وسواس فکری خاصی برای مقامات این کشور تبدیل شود.

۲) ژاپن تحت فشارهای بین‌المللی قرار گرفته است. مدل اقتصادی این کشور پس از جنگ جهانی دوم به قدری مناسب بوده که تمایلی برای تغییر آن وجود نداشته است. بنابراین، پیش از سال ۲۰۰۸ که اقتصاد جهان وضعیت درخشانی داشت، ژاپن قدمی برای اقتصاد خود برنداشت و اکنون که اقتصاد جهان هر روز با خبرهای بد مواجه می‌شود، این کشور هزینه‌های آن را می‌پردازد.

۳) مشکلات سیاسی اثرات بدی دارند. یک دلیل

محدودیت‌های دریافت ویزا

بی‌درد سر مسافرت کن!

دردسرهای دریافت ویزا بسیار مورد استقبال توریست‌ها در سراسر دنیا قرار می‌گیرد. همچنین این امر، معیاری از میزان اتحاد و روابط یک کشور با کشورهای دیگر است. در میان ۱۹۰ کشوری که این شاخص در آنها مورد مطالعه قرار گرفته، بریتانیایی‌ها کمترین محدودیت‌های ویزا را دارند. شهروندان بریتانیایی بدون نیاز به ویزا می‌توانند به ۱۶۶ کشور جهان مسافرت سه روزه تفریحی یا کاری داشته باشند.

به طور کلی، شهروندان کشورهای ثروتمند و

مؤسسه Henley & Partners به بررسی و تحلیل قوانین ویزا در کلیه کشورهای و مناطق جهان می‌پردازد. این مؤسسه، در بررسی‌های خود شاخصی ایجاد کرده که کشورها را بر اساس آزادی شهروندان برای مسافرت به دیگر کشورها بدون دریافت ویزا رتبه بندی می‌کند. در دنیای جهانی شده امروز، محدودیت‌های ویزا نقش مهمی در کنترل جابه‌جایی اتباع خارجی در مرز کشورها ایفا می‌کنند.

امکان مسافرت به یک کشور خارجی بدون هزینه و

شاخص عدم محدودیت صدور ویزا (اوت ۲۰۱۰)

رتبه	کشور	امتیاز کل	رتبه	کشور	امتیاز کل
۱	انگلستان	۱۶۶	۹	کانادا	۱۵۷
۲	دانمارک	۱۶۴	۱۱	سنگاپور	۱۵۵
۳	سوئد	۱۶۳	۱۳	کره جنوبی	۱۵۱
۴	فنلاند	۱۶۲	۱۳	مالزی	۱۵۱
۵	فرانسه	۱۶۱	۳۶	ونزوئلا	۱۱۵
۵	آلمان	۱۶۱	۳۷	کاستاریکا	۱۱۴
۵	ایتالیا	۱۶۱	۴۶	ترکیه	۸۹
۵	هلند	۱۶۱	۶۵	امارات	۶۴
۶	بلژیک	۱۶۰	۹۲	ایران	۳۴
۶	ژاپن	۱۶۰	۹۴	لبنان	۳۲
۷	نروژ	۱۵۹	۹۵	سومالی	۳۱
۷	آمریکا	۱۵۹	۹۷	عراق	۲۷
۸	اتریش	۱۵۸	۹۸	افغانستان	۲۶

استخراج: واحد تحقیقات «اقتصاد ایران» از Henley & Partners

اقتصادهای تجارت محور، نسبت به کشورهایی که دچار جنگ یا رکود اقتصادی هستند، آزادانه‌تر سفر می‌کنند. بر اساس گزارش مؤسسه Henley & Partners مردم کشورمان تنها می‌توانند به ۲۵ کشور بدون ویزا سفر کنند. از این نظر ایران در رتبه ۹۲ قرار دارد. کشورهای سودان، عراق، و افغانستان سه کشور آخر این رده بندی هستند. کنیا، اوگاندا، بولیوی، اکوادور، نیکاراگوئه، ونزوئلا، ارمنستان، آذربایجان، اندونزی، مالزی، بنگلادش، عمان، سوریه و ترکیه از جمله کشورهایی هستند که برای ایرانیان محدودیت‌های ویزا ندارند.